

Katedra sociální práce
FFUK Praha
Posudek na diplomovou práci
Lenky Tomaidesové
Podpora mateřského vztahu v rámci sanace rodiny

Cílem práce formulovaným v úvodu je najít zdůvodnění pro práci s biologickou matkou dítěte v době, kdy je ohrožené dítě v péči jiného subjektu (pěstounů, pracovníků ústavního zařízení).

Teoreticky práce vychází z teorie vazby J. Bowlbyho, z prací pražské školy psychické deprivace a z teorie kontinua J. Lidelloffové. Tyto teorie jsou adekvátně popsány na základě české literatury s několika prací cizojazyčných.

Ne vždy jsou citovány správně prameny, např. údaje z Ligy lidských práv nejsou identifikovány zdrojem. Není uvedeno, odkud je čerpán popis vývoje náhradní péče o ohrožené děti v ČR. V práci lze najít tři druhy citací: citace v textu odkazem na jméno autora a rok vydání pramene, citace pod čarou na též stránce s celou citací a kompletní citace pramene přímo v textu. První způsob by postačoval.

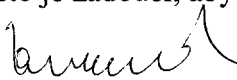
Materiálovým jádrem práce je stručný popis činnosti dvou organizací, které se v ČR zabývají sanací rodiny – Střep a Dům tří přání - tyto organizace jsou ale popsány jen podle svých vlastních obecných údajů o klientech, o zprostředkovatelských kontaktech, o některých parametrech rodin, o počtech konzultací apod. (V textu práce se odkazuje na tabulky v příloze, podle kterých by mělo jít porovnat rodiny s krátkodobým a dlouhodobým kontaktem s pomáhající organizací z hlediska výsledku péče, takové údaje ale příloha neobsahuje.) Všechna autorkou uvedená data pravděpodobně pocházejí ze statistik samotných organizací, nejsou tedy výsledkem autorčina šetření. Vzhledem k názvu práce by se dalo očekávat, že se autorka bude zabývat tím, jak jí zkoumané organizace podporují vztah mezi biologickou matkou a dítětem. Nic takového však v práci nelze nalézt. Pro empirické šetření nejsou formulovány výzkumné otázky; autorka jen ex post komentuje trendy v datech, které se jí jeví jako pozoruhodné.

Práce je napsána vcelku srozumitelně. V práci jsou na některých místech gramatické chyby (psychická deprivace – v osnově; rodiny spolupracovali, rodiny ukončili na str. 82 aj.). Některé formulace jsou však nejasné, ba i nesprávné. V závěru práce např. autorka tvrdí, že nástroje pro zjišťování vztahu mezi matkou a dítětem neexistují. Takových nástrojů existují ve světové odborné literatuře minimálně desítky. Neurovědy přinesly v posledních letech velké množství poznatků o vlivu deprivace a traumatu na dětský mozek, autorka však cituje jen jednu starší práci Schorea. Podle čeho autorka soudí, že v dnešních podmínkách se klasická psychická deprivace (v ústavech) vyskytuje mnohem méně než dříve? Primární příčiny selhání rodiny podle Vocilky (v textu uveden jako Vocika, str. 49, bez odkazu na pramen) nejsou příčiny, ale spíše projevy selhání rodiny a důvody k odeslání dítěte do péče někoho jiného. Idea zrušení dětských domovů dle autorky nemůže obstát, jak je tedy možné, že v některých státech byla ústavní zařízení pro malé děti zákonem zrušena? V pasážích, kde se mluví o pěstounské péči (str. 52 a násl.) vůbec není zmíněn problém trvale nízkého počtu zájemců o poskytování pěstounské péče a zejména mizivý počet zájemců o poskytování pěstounské péče romským dětem.

Návrh hodnocení:

Práce je, i když jde o druhou verzi, stále na hranici přijatelnosti. Přesto je žádoucí, aby již byla komisionálně posouzena.

2.1.2009

Doc. O. Matoušek